

Rak skóry - postacie i objawy

Rak skóry to nowotwór złośliwy, w przeciwieństwie do nowotworów łagodnych skóry, które rozrastają się powoli, nie niszczą tkanek otaczających, od których są wyraźnie odgraniczone i nie dają przerzutów. Rak skóry nie rozwija się od razu - jest to proces długotrwały i wieloetapowy. Raka skóry poprzedzają zmiany przedrakowe, które mogą przekształcić się w czerniaka lub nieczerniakowego raka skóry (np. rak kolczystokomórkowy). Naciekając otaczające tkanki, rak skóry może także dawać odległe przerzuty. Główną przyczyną raka skóry jest nadmierna ekspozycja skóry na promieniowanie UV.

Rak skóry - rak podstawnokomórkowy

W większości przypadków rak podstawnokomórkowy skóry występuje na głowie, przede wszystkim na twarzy i szyi. Ma postać niedużego guzka otoczonego wałowatym brzegiem. Uwagę chorego powinna zwrócić nieogojąca się rana pokryta strupem, który cyklicznie odpada, odsłaniając niewielkie owrzodzenie („rankę”), która szybko pokrywa się nowym strupem. Rak podstawnokomórkowy może mieć również postać płaską lub płasko-wyniosłą, łuszczącą się i zaczerwienioną.

Rak skóry - rak płaskonabłonkowy

Podobnie jak rak podstawnokomórkowy pojawia się na skórze w miejscach, które są wystawione na działanie promieni słonecznych - skóra głowy, twarzy, szyi i ramion - ale może się pojawić również w miejscach chronionych przed słońcem.

Rak skóry - rak kolczystokomórkowy

Rak kolczystokomórkowy jest drugim najczęściej występującym nowotworem skóry. Ponad 80% raka dotyczy części ciała ekspozowanych na światło słoneczne, najczęściej jest to głowa: okolica oczodołów, nosowo-wargowa, wargi, nos, policzki, uszy oraz szyja, grzbiety rąk. Wyróżnia się postać przedinwazyjną i inwazyjną.

Postać przedinwazyjna, z której może się rozwinąć rak skóry:

- choroba Bowena - to rumieniowe tarczki o ostro zaznaczonych granicach, o aksamitnej lub złuszczonej powierzchni

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

- erytroplazja Queyrata - widoczna jest jako czerwona gładka plama na żołądzi prącia u nieobrzezanych mężczyzn

- erytroplakia - to wszelkiego rodzaju czerwone zmiany zlokalizowane na błonach śluzowych

Postać inwazyjna (rak skóry) ma charakter brodawkowy lub wrzodziejący. Skóra wokół jest nacieczona, stwardniała, często obecne są wałowato wywinięte brzegi.

Rak skóry - rak brodawkowy

Rak brodawkowy - jest to nowotwór występujący na narządach płciowych, w jamie ustnej i w obrębie stóp. Wzrost raka brodawkowego jest bardzo powolny, jego powierzchnia jest pokryta masami rogowymi. Jego przyczyną może być m.in. wirus brodawczaka ludzkiego HPV6 i HPV11.

Rak neuroendokryny Merkla

Rak z komórek Merkla jest neuroendokrynnym nowotworem skóry o bardzo złośliwym przebiegu. Zachorowania są rzadkością. Większość przypadków występuje w starszym wieku, najczęściej około 69. roku życia. Rak z komórek Merkla najczęściej zlokalizowany jest na obszarach skóry narażonych na ekspozycję słońca. W połowie przypadków dotyczy regionu głowy i szyi oraz w 40% występuje na kończynach. Zwykle objawia się on jako czerwony guzek o gładkiej powierzchni z licznymi teleangiektazjami (poszerzonymi naczynkami krwionośnymi). W 50% przypadków w momencie rozpoznania obecne są już przerzuty do węzłów chłonnych.

Czerniak

Zmiany w obrębie znamienia budzące niepokój - bo sugerujące czerniaka - określa się skrótem ABCD, gdzie: A to asymetria, zmiana kształtu znamienia z okrągłego na niesymetryczne, B to brzegi nierówne lub postrzępione, C to kolor (od ang. colour), czyli zmiana zabarwienia, np. ściemnienie, rozjaśnienie lub różne zabarwienie na jednym znamieniu, D to rozmiar (od ang. diameter) - każde znamię o średnicy większej niż 6 mm powinno być dokładnie zbadane

Mięsak Kaposiego

Mięsak Kaposiego - jako nowotwór pochodzenia naczyniowego szerzący się w obrębie skóry objawia się obecnością niebolesnych, rosnących guzków (lub zlewnych plam lub nacieczeń) najczęściej w okolicach podudzia lub na stopach (stanowią one tak zwaną postać zapalną - charakterystyczną dla początku choroby skóry. Po pewnym czasie zmiany te zlewają się w większe formy, tworząc fioletowe lub ciemnoczerwone plamy (postać naczyniakowa) by w końcu stwardnieć i zgrubieć (postać guzowata - ostatnia faza rozwoju mięsaka Kaposiego). Guzom potrafią towarzyszyć owrzodzenia i

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie” dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie - ZIT

krwotoki, utrata masy ciała, gorączka i pocenie się. Choroba zwykle atakuje obie kończyny (niekoniecznie na raz), a z czasem potrafi zająć również narządy płciowe, uda, twarz, tułów lub nawet organy wewnętrzne.

Chłoniak skóry typu T (ziarniniak grzybiasty)

To rzadki nowotwór skóry, występuje u osób między 40. a 60. rokiem życia, częściej u mężczyzn. Jest spowodowany niekontrolowanym rozrostem komórek T w skórze. Najczęstsze typy/rodzaje chłoniaka skórno T-komórkowego to ziarniniak grzybiasty oraz Zespół Sezary'ego.

Choroba Pageta (rak skóry Pageta)

Choroba Pageta - we wczesnym etapie choroby na skórze pojawiają się plamy rumieniowe, które wywołują świąd i uczucie pieczenia. Może z nich sączyć się wydzielina. Następnie mogą się pojawić nadżerki (często krwawiące). Zmiany występują zwykle w okolicy zewnętrznych narządów płciowych: srom, odbyt, prącie i worek mosznowy - są to okolice bogate w gruczoły apokrynowe i ekrynowe. Rzadziej nowotwór obejmuje górną część ud, pośladki, pachy i okolice pępka. Znane są pojedyncze przypadki lokalizacji zmian nowotworowych w obszarach skóry pozbawionych gruczołów apokrynowych np.: w przewodach słuchowych zewnętrznych, na powiekach, w przełyku, w cewce moczowej.

Piśmiennictwo:

Wiercińska M.: Raki skóry (nowotwory złośliwe skóry): przyczyny, objawy i leczenie.

https://www.mp.pl/pacjent/dermatologia/choroby/nowotwory_skory. Data dostępu 18.10.2022

Źródło zdjęcia: <https://www.canva.com/photos/>

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie” dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie - ZIT